

Załącznik do Uchwały
Nr XV/104/2012
Rady Gminy Zławieś Wielka
z dnia 28 czerwca 2012 r.

Plan Odnowy Miejscowości Górsk

czerwiec 2012 – czerwiec 2019

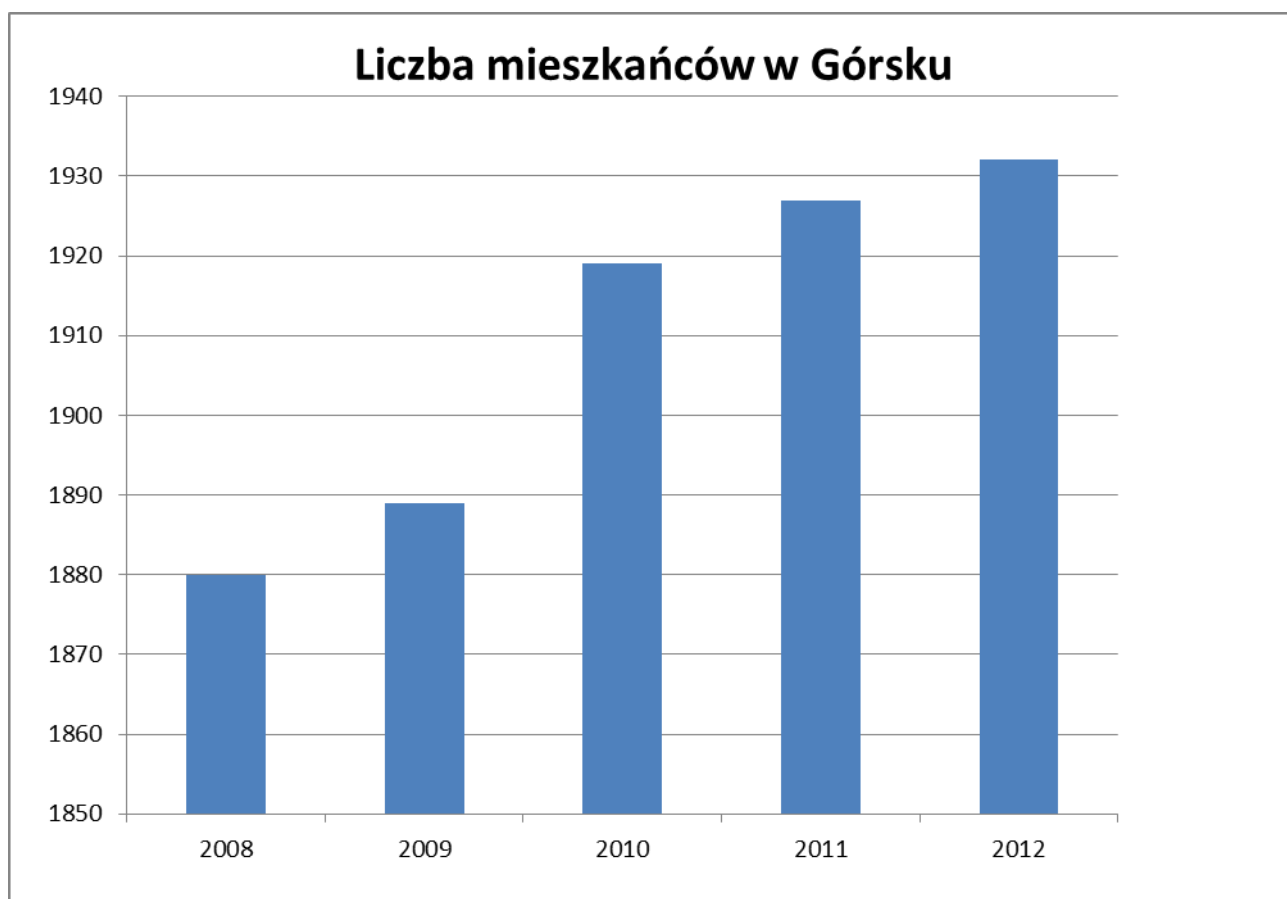
1. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja.

- położenie miejscowości, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności

Górk zajmuje powierzchnię 1 011,46ha, miejscowość ta położona przy drodze krajowej nr 80 pomiędzy Toruniem, a Bydgoszczą. Wieś sąsiaduje z następującymi sołectwami: Rozgarty, Stary Toruń, Czarne Błoto, Pędzewo, Gutowo.

Geograficznie sołectwo położone jest na Wysoczyźnie doliny Wisły. Ukształtowanie terenu jest zróżnicowane, w niedużym stopniu w granicach 10m n.p.m.

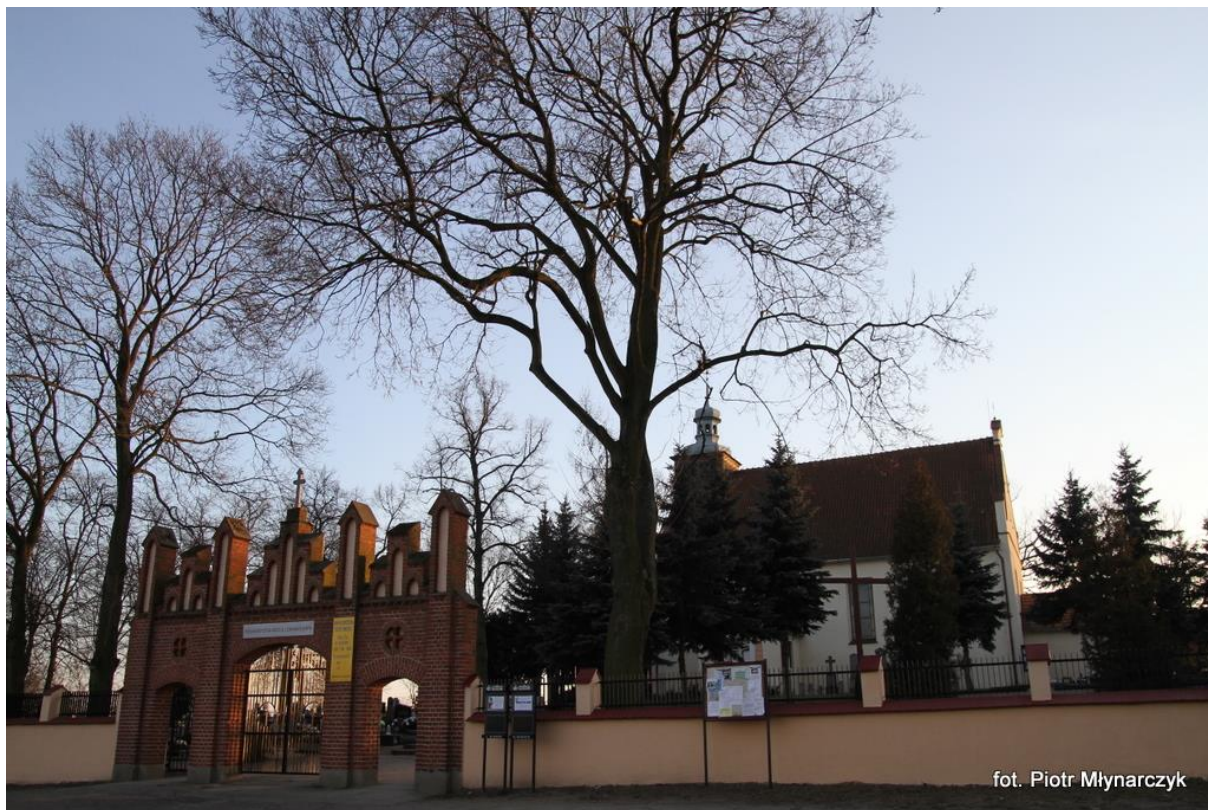
Górk liczy obecnie 1932 mieszkańców. Poniższy wykres wykazuje tendencję wzrostową liczby ludności w ostatnich latach.

Liczba ludności w miejscowości Górsk w latach 2004- 2012

Lp.	Rok	Liczba ludności
1.	2004	1843
2.	2005	1829
3.	2006	1844
4.	2007	1866
5.	2008	1880
6.	2009	1889
7.	2010	1919
8.	2011	1927
9.	2012	1932

Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Górsku

fol. Piotr Młynarczyk

fol. Piotr Młynarczyk

Krzyż upamiętniający miejsce uprowadzenia ks. Jerzego Popiełuszki 19 października 1984r.

Jezioro w

Górsku

fot. Piotr Młynarczyk

Wiejski Dom Kultury

Kompleks Sportowy przy Zespole Szkół w Górsku

- historia miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń mających wpływ na powstanie układu przestrzennego

Górsk jest położony w części doliny Wisły, która przylega do prawego brzegu rzeki (jest to płaska zatorfiona równina). Miejscowość ta należy do najstarszych ośrodków wiejskich na ziemi chełmińskiej. W średniowieczu Górsk był wsią czynszową Zakonu Krzyżackiego. W tym czasie wieś należała, pod względem administracyjnym, do komturstwa toruńskiego. Została lokowana na prawie niemieckim przez Wielkiego Mistrza Krzyżackiego - Henryka Dusemera w 1346 r. Pierwsze wzmianki o wsi pochodzą z przywileju chełmińskiego Krzyżaków dla Torunia z 1233 r. W przywileju podano nazwę jednej z wysp (kęp) wiślanych "insula Gorsk" - Insula Gorzk. Do 1454r., miejscowość była w rękach Krzyżaków. Dopiero król Kazimierz Jagiellończyk w 1457 r. nadał wieś Toruniowi. Król Zygmunt Stary potwierdził to nadanie dopiero w 1515 r. Od 1454 do 1793 r. Górsk znajdował się w granicach I Rzeczypospolitej. Potem wszedł w skład państwa pruskiego (do 1920 r.). Od XVII do końca XIX wieku miejscowość była stolicą "niziny nadwiślańskiej" (od Czarnowa do Starego Torunia). Pod względem kościelnym, wieś należała w średniowieczu do

parafii w Starym Toruniu. Gdy w XVI wieku kościół w Starym Toruniu uległ dewastacji Górsk przyłączono do parafii św. Jana w Toruniu.

Przypuszczalnie nazwę miejscowości można wywieść od istniejącego do dzisiaj grodziska, na którym obecnie znajduje się kościół, panującego nad niziną okolicą - "górną gród". W ciągu wieków używano zlatynizowanej lub zniemczonej nazwy polskiej Górska: Gorzk (1346 r.), Gorske (1414 r.), Gorzke (1454 r.), Gursko (1457 r.), Gursk (1596 r.), Gurske (1605 r., do 1920 r., 1939-1945) oraz Gursk lub Górsk.

Z miejscowością związanych jest kilku znanych ludzi: Ernst Lambeck (drukarnia, obrońca mowy polskiej i pierwszy wydawca na ziemiach polskich Pana Tadeusza Adama Mickiewicza), ks. Jerzy Popiełuszko (przy trasie Toruń - Bydgoszcz znajduje się krzyż upamiętniający miejsce, w którym 19 października 1984 roku wprowadzono ks. Jerzego Popiełuszkę.), Jan Michał Hube (fizyk i matematyk, autor podręczników fizyki dla Komisji Edukacji Narodowej i ostatni dyrektor Szkoły Rycerskiej w Warszawie), pastor Christian Liebelt (prekursor szczepień na ospę). W 1812 na krótko miejscowość odwiedził cesarz Napoleon Bonaparte.

- określenie przestrzennej struktury miejscowości

* dominanty przestrzennej

Ważnym elementem przestrzennym miejscowości Górsk jest droga krajowa nr 80, która stanowi ważny korytarz tranzytowy o znacznym natężeniu ruchu.

Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Górsku- rozwój protestantyzmu spowodował wybudowanie w tej wiosce kościoła ewangelickiego pw. Świętego Krzyża. Po zniszczeniach w czasie najazdu Szwedów w **XVII wieku** został odbudowany; istnieje w takiej postaci do dzisiaj. Kiedy po wojnie ludność wyznania ewangelickiego opuściła tę miejscowość, kościół przyłączono najpierw do parafii Wniebowzięcia NMP w Toruniu. **W 1946** roku utworzono tutaj samodzielną Ekspozyturę Duszpasterską, potem parafię. Od **1953** roku parafią opiekują się księża michalicy. W dniu **24 czerwca 1990 roku** odbyły się w kościele prymicje **ks. Piotra Prusakiewicza CSMA** - duszpasterza żuźłowców, z udziałem licznej gromady

zawodników, którzy przybyli na uroczystość na sportowych motocyklach. Od tego czasu sezon żużlowy rozpoczyna się od Mszy św. sprawowanej w Górsku.

Osiedle Spółdzielni Mieszkaniowej „Przylesie” położone jest 500m od drogi krajowej nr 80 w kierunku południowym. Na osiedlu SM „Przylesie” wybudowanych jest 6 budynków 24-ro rodzinnych, 1 budynek 30-to rodzinny i budynek 40-to rodzinny. Razem stanowi 214 mieszkań o powierzchni 11.658m², w którym zamieszkuje około 800 osób. Teren ten jest zagospodarowany zielenią (trawniki), utwardzone są pieszo jezdnie, place zabaw, krzewy i drzewa. Ta części wsi wyposażona jest w urządzenia infrastruktury technicznej takie jak:

- Sieć energetyczna
- Sieć wodociągowa
- Sieć kanalizacyjna
- Sieć telefoniczna
- Sieć telewizji osiedlowej
- Sieć ciepłownicza CO i CW
- Kotłownia Osiedlowa

*** otwartych przestrzeni wspólnych**

W miejscowości istnieją wspólnotowe przestrzenie zagospodarowywane dla celów publicznych lub gotowe do takowego zagospodarowania. Należy do nich:

- teren przyszkolny, idealny do zagospodarowania na cele rekreacyjne, wypoczynku, w tym – plac zabaw, boisko sportowe wielofunkcyjne, sala gimnastyczna

- Wiejski Dom Kultury

- jezioro w Górsku wraz z boiskiem sportowym

*** elementów charakterystycznych dla danej miejscowości**

Sołectwo Górsk podzielone jest na dwie części. W pierwszej części (zachodniej), centrum znajduje się przy Zespole Szkół w Górsku, Ośrodku Zdrowia, Wspólnotą Mieszkaniową wraz placówką handlową. Natomiast punktem centralnym drugiej części jest kościół z cmentarzem oraz znajdującym się w pobliżu jeziorem.

Istniejąca sieć infrastruktury technicznej, mikroklimat wytwarzający się wśród lasów otaczających Górsk i rzeki Wisły, spowodowały wzrost zainteresowania ludności miejskiej, z chęcią osiedlenia się na terenie sołectwa. Ponadto istnieje tu dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna. Połączenia transportowe odbywają się drogami dojazdowymi do drogi krajowej nr 80. Komunikacja autobusowa to głównie linie Veolia-Transport sp. z o.o. wraz z wjazdem na osiedle Spółdzielni Mieszkaniowej.

Pomiędzy osiedlem zabudowy wielorodzinnej, a drogą publiczną występuje drzewostan leśny oraz budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne wraz z Ośrodkiem Zdrowia, apteką, biblioteką, pomieszczeniem KGW i placówkami handlowymi. Pozostałe sąsiedztwo stanowią tereny rolno- leśne, na terenie sołectwa znajduje się małe jezioro.

W zachodniej części wsi znajdują się Szkoła Podstawowa wraz z Gimnazjum. Szkoła usytuowana jest przy trasie Toruń-Bydgoszcz w odległości ok. 16 km od Torunia i ok. 32 km od Bydgoszczy, w pobliżu Osiedla Mieszkaniowego Górsk-Przylesie. Dzieci z okolic szkoły dochodzą na zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne pieszo, natomiast młodzież mieszkającą w Rozgartach, Starym Toruniu, Czarnym Błocie, Cegielniku i Górsku dowozi autobus szkolny. Jednopiętrowy budynek szkolny w centralnym swoim punkcie posiada hol-atrium przykryty szkłem na poziomie dachu. Od tego holu prowadzą korytarze do dziesięciu sal lekcyjnych z zapleciami, salami komputerowymi, biblioteki szkolnej, pomieszczeń administracji, auli oraz stołówki szkolnej oferującej catering. Razem powierzchnia użytkowa szkoły wynosi 2600 m². Dzięki dużej ilości pomieszczeń w budynku szkolnym możliwe jest prowadzenie zajęć pozalekcyjnych oraz zajęć przygotowujących dzieci do konkursów i olimpiad odbywających się poza szkołą. Na terenie sołectwa funkcjonują takie grupy społeczne jak: Związek Harcerstwa Polskiego Szczep „Błękitna jedynka”, Koło Gospodyń Wiejskich, Zespół muzyczny „Melodia” (16 osób)

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
walory krajobrazu			X	
walory przyrodnicze			X	
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)			X	
gleby			X	
kopaliny	X			

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko kulturowe walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe walory zagospodarowania przestrzennego zabytki zespoły artystyczne			X	X
Środowisko kulturowe walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe walory zagospodarowania przestrzennego zabytki zespoły artystyczne			X	X
Dziedzictwo religijne i historyczne miejsca, osoby i przedmioty kultu święta, odpusty, pielgrzymki tradycje, obrzędy, gwara legendy, podania i fakty historyczne ważne postacie historyczne specyficzne nazwy		X	X	X
Obiekty i tereny działki pod zabudowę mieszkaniową działki pod domy letniskowe działki pod zakłady usługowe i przemysł pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe Tradycyjne obiekty wsi (spichlerze, kuźnie, młyny) place i miejsca publicznych spotkań miejsca spotkań i rekreacji		X	X	X

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Gospodarka i rolnictwo specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe) znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	X		X X	
Sąsiedzi i przyjezdni korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna) ruch tranzytowy przyjezdni, stali i sezonowi mieszkańcy			X X	X
Institucje Placówki opieki społecznej Szkoły Dom kultury Inne: ośrodek zdrowia biblioteka	X			X X X X
Ludzie, organizacje społeczne OSP KGW Stowarzyszenia Darczyńcy i sponsorzy	X		X X	X

- zasoby przyrodnicze

Do europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 włącza się Specjalne Obszary Ochrony (dla ochrony siedlisk i gatunków) oraz Obszary Specjalnej Ochrony proponowane jako miejsca lęgowe dla wytypowanych gatunków ptaków i jako ważne miejsca przystankowe dla ptaków migrujących. Jednym z wytypowanych OSO, który został już włączony do sieci ekologicznej Natura 2000 jest Obszar Specjalnej

Ochrony Ptaków „Dolina Dolnej Wisły”, który przebiega przez południową część miejscowości Górsk.

- dziedzictwo kulturowe

Na terenie wsi znajduje się wiele zabytków: zbór protestancki (obecnie kościół rzymsko - katolicki) z 1612 r., 1661- 1687 r., a w nim liczne zabytki: Kościół w Górsku i plebania z 1831r., niemieckie pomniki nagrobne z XIX/XX wieku, fragment krzyża z kutego żelaza z XVII/XVIII wieku, dąb datowany na XIV wiek i zrujnowany budynek byłej szkoły z 1867r.

- obiekty i tereny

Stacja paliw znajdująca się przy trasie krajowej '80', wał przeciwpowodziowy, restauracja „Leśniczanka”, dla sołectwa są opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

- infrastruktura społeczna

W miejscowości zlokalizowanych jest bardzo wiele punktów związanych z obsługą ludności oraz usług o charakterze społecznym. Są to m.in. ośrodek zdrowia, apteka, kościół, biblioteka, restauracja „ Leśniczanka”, Wiejski Dom Kultury, zespół muzyczny „Melodia”, stowarzyszenia.

- infrastruktura techniczna

Miejscowość posiada część utwardzonych ulic, w tym najważniejszą ulicę ks. Bronisława Markiewicza i ul Słoneczną. Wieś jest skanalizowana w 60% i zwodociągowania 90 %.

- kapitał społeczny i ludzki

Górsk posiada dobre zaplecze społeczne w postaci organizacji obywatelskich. We wsi działa lokalna grupa 'Koło Gospodyń Wiejskich', zespół muzyczny „Melodia”, związek harcerski „Błękitna jedyńka”, Rada parafialna.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja.

ANALIZA SWOT

<p><u>Silne strony</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Lokalizacja pomiędzy dużymi aglomeracjami miejskimi: Toruń- Bydgoszcz2. Walory sprzyjające rozwojowi sportu, np.: kompleks boisk, strefa sportu3. Szlak rowerowy łączący Toruń z Bydgoszczą4. Natura 2000 walory krajobrazowe – wiele roli przyrodniczych5. Duży przyrost naturalny6. Kult ks. Jerzego Popiełuszki – centrum edukacyjne7. Obiekty sportowe	<p><u>Słabe strony</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Wzrost bezrobocia2. Nieodpowiedni dojazd do kościoła – zły stan dróg3. Niekompletna sieć kanalizacyjna na terenie sołectwa.
<p><u>Szanse</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Napływ ludności z miast i osiedlanie się na terenie sołectwa2. Powstanie punktów agroturystycznych3. Rozwój małej gastronomii przy drodze krajowej nr 804. Rozwój ośrodków kulturalnych5. Rozwój kultu ks. Jerzego Popiełuszki	<p><u>Zagrożenia</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Ubożenie mieszkańców2. Migracje ludności w poszukiwaniu pracy3. Osiedle mieszkaniowe zlokalizowane blisko Wisły

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie, co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

Lp.	Nazwa zadania	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Wartość zadania w mln zł	Źródło finansowania
1.	Budowa kolektora tłoczego Oczyszczalnia Górsk – Przysiek	Zwiększenie znaczenia środowiska przyrodniczego, stworzenie lepszych warunków do rozwoju gospodarki i mieszkalnictwa jednorodzinnego	Gospodarka sołectwa/mieszkańcy sołectwa	2013-2015	1,00	Budżet gminy
2.	Zakup lady chłodniczej	Wyposażenie Wiejskiego Domu Kultury w Górsku	Mieszkańcy sołectwa	2012	0,006	Fundusz sołecki
3.	Doposażenie sprzętu WDK	Wyposażenie Wiejskiego Domu Kultury w Górsku	Mieszkańcy sołectwa	2012	0,051	Fundusz Sołecki Budżet Gminy
4.	Punkt przedszkolny w WDK	Zapewnienie edukacji przedszkolnej	Mieszkańcy sołectwa	2012	0,003	Budżet Gminy
5.	Modernizacja świetlicy dla dzieci i młodzieży wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Górsk	Miejsce spotkań społeczności wsi Górsk	Mieszkańcy sołectwa	2012 – 2013	0,650	ECWM z Torunia
6.	Centrum Edukacji Młodzież im. Ks. Jerzego Popiełuszki.	Miejsce spotkań społeczności wsi Górsk	Mieszkańcy Gminy	2012 – 2015	5,00	Zgromadzenie Świętego Michała Archanioła
7.	Kapliczka kościelna na osiedlu w Górsku	Miejsce spotkań społeczeństwa wsi oraz miejsce kultu i religii	Mieszkańcy sołectwa	2012 – 2014	0,25	Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego

8.	Modernizacja ulic - wykonanie utwardzenia masą bitumiczną dróg i ulic	Infrastruktura techniczna	Mieszkańcy sołectwa	2012 – 2019	0,70	Urząd Gminy Zławieś Wielka
9.	Rozbudowa systemu wodno – kanalizacyjnego	Infrastruktura techniczna	Mieszkańcy sołectwa	2012 – 2019	0,50	Urząd Gminy Zławieś Wielka
10.	Czyszczenie rowów melioracyjnych	Infrastruktura techniczna	Mieszkańcy sołectwa	2018 – 2019	0,005	Urząd Gminy Zławieś Wielka
11.	Budowa chodników	Infrastruktura techniczna	Mieszkańcy sołectwa	2012 – 2019	0,02	Urząd Gminy Zławieś Wielka

5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego.

W miejscowości Górsk wyszczególnić można kilka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne. Są to:

- Wiejski Dom Kultury w Górsku jest oddziałem Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Złejwsi Małej, stanowi majątek gminny. Placówka jest punktem kulturalnym zarówno mieszkańców wsi Górsk oraz pozostałych mieszkańców gminy Zławieś Wielka. Odbywają się tam regularnie zajęcia kulturalno – artystyczne adresowane do wszystkich grup społecznych. Jest to znakomity punkt do organizacji spotkań okolicznościowych oraz imprez gminnych. W budynku WDK znajduje się również biblioteka publiczna, punkt przedszkolny opiekujący się ponad 40 podopiecznymi, w obiekcie mają swoją siedzibę liczne organizacje pozarządowe, m.in. stowarzyszenia, KGW. Zaplecze Wiejskiego Domu Kultury w Górsku jest podstawową infrastrukturą wykorzystywaną w procesie budowania dialogu społecznego i intensyfikowania społecznych więzi oraz relacji w oparciu o lokalne dziedzictwo kulturalne.
- Kompleks sportowo – rekreacyjny przy Zespole Szkół w Górsku – jest to zespół obiektów gminnych przystosowanych do uprawiania sportu. Służy integracji mieszkańców na bazie wspólnych zainteresowań sportowych oraz podczas wspólnego uczestnictwa w imprezach rekreacyjno – sportowych.
- Boisko – plac asfaltowy na osiedlu bloków w Górsku wraz z infrastrukturą towarzyszącą jest miejscem codziennych spotkań i rekreacji mieszkańców. Organizowane tu są festyny oraz inne imprezy okolicznościowe.
- Południowo – wschodnia część miejscowości skupia takie obiekty, tj.: jezioro, pomnik - krzyż upamiętniający miejsce uprowadzenia ks. Jerzego Popiełuszki – 19 października 1984r. oraz kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Górsku. Całość stanowi obszar kultu ks. Jerzego Popiełuszki. Na danym

obszarze planuje się rozpropagowanie niniejszego kultu, tradycji lokalnych i regionalnych poprzez odnowę kapliczki kościelnej oraz budowę Centrum Edukacji Młodzieży Ks. Jerzego Popiełuszki.

6. Podsumowanie

Opracowanie Planu Odnowy Miejscowości Górsk zakłada w przeciągu najbliższych lat realizację kilku zadań. Istotą zadań jest pobudzenie aktywności i integracji środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.